

M. W.
CRAVEN

KRESLO MILOSTI

SEDÍ SA VÁM
POHODLNE?

IKAR

M. W.
CRAVEN

KRESLO MILOSTI

Preložila Zdenka Buntová

IKAR

M. W. Craven
THE MERCY CHAIR

Copyright © M.W. Craven, 2024
Translation © 2025 by Zdenka Buntová
Jacket design © 2025 by Diana Delevová
Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0270-8

*Venujem svojej žene Joanne,
ktorá buď vyprovokovala,
alebo podporila všetky somariny,
ktoré som za tie roky vyviedol.*

*Taja udržia tajomstvo vtedy,
ak sú dvaja z nich mŕtvi.*

Benjamin Franklin, 1735

Začína sa to vtákmi čiernymi ako strelný prach a s očami naháňajúcimi hrôzu.

S chrapľavým krákaním sa vrhajú na to, čo vyhrabali. Trepocú krídlami, hádajú sa o najvyberanejšie kúsky. S neukojiteľným apetítom sa vrhajú na mäso, trhajú ho ostrými zobákmi.

Vrany.

Upratovacia čata prírody.

Sú ich desiatky.

Na vraždu tak akurát.

1. kapitola —

Nemocnica bola stará. Katedrálu pre chorých postavili v časoch, keď osemročné deti liezli do komínov a čistili ich a ríša kráľovnej bola najväčšia, akú dosiaľ svet poznal. Vtedy tú budovu nazývali blázincom, teraz psychiatrickou liečebňou.

Inak sa tam veľa nezmenilo.

Muž, ktorý stál pri vysokom oblúkovom obluku bez záclon a pozeral von, nerozmýšľal o kríze duševného zdravia v Spojenom kráľovstve. Myslel na farby použité v nemocnici. Žeby odtieň na stenách chodby, na ktorej stál, vybrali pre jeho terapeutické vlastnosti? To asi ťažko. Farba bola zelená, no taký odtieň sa v prírode nevyskytuje. Podľa ostrého pachu, čo sa vznášal vo vzduchu, bol náter čerstvý. Vyzeralo to tam skôr ako väznica, nie ako miesto, ktoré má liečiť. Možno úmyselne.

Chodba bola prázdna, ozvena sa v nej rozliehala ako v kostole, vzduch nasýtený chemickým pachom nástenných osviežovačov sa nehýbal. Dlážka pokrytá linoleom sa leskla. Jeden koniec chodby uzatvárali tmavomodré dvojkrídlové dvere na čip, opačný koniec oceľové bezpečnostné. Na chodbe boli tri miestnosti a muž čakal, kedy ho zavolajú do prostrednej z nich. Ani jedny dvere nemali kľučku.

Nebolo si kam sadnúť, nebola tam čakáreň s televízorom, kvetmi v črepníkoch a časopismi o idylickom živote

v Cotswoldse, a tak muž stál. Za bezpečnostnými dverami ktosi zajačal a iný hlas mu tiež odpovedal krikom. Zakrátko bolo počuť prízvuky zo všetkých kútov krajiny. Muž sa neotočil. Vrieskanie, krik, plač a spustené alarmy tvorili nemocnič-ný soundtrack, áriu, ktorú tam bolo počuť deň-noc.

Navyše vedel, že na túto chodbu nikto nevstúpi.

Až v stanovenom čase.

Popred okno preletela vrana, zakrúžila a pristála na nemocničnom trávniku. Vzápätí sa k nej pridali ďalšie dve. Muž sledoval, ako mocnými nohami rozhrabávajú zem, hľadajú chrobáky a červy. Striaslo ho. Vrany od istého času nenávidel.

Otočil sa im chrbtom a pozrel na hodinky. Čas sa blížil. Vytiahol z vrečka telefón, či nemá nejaké naliehavé správy, ale nebolo tam nič. Ani len esemeska od kamarátky, že mu drží palce. Videl iba odraz svojej tváre. Oči mal červené a opuchnuté a pálili ho, akoby noc strávil v lietadle. Ruky, v ktorých držal telefón, mal doráňané a samý mozoľ a bolo ich cítiť rybacinou. Bude ich mať niekedy čisté?

Dvere na prostrednej miestnosti sa otvorili a vyšiel z nich mohutný muž s vyholenou hlavou. Na sebe mal modrú halenu a čierne nohavice, na opasku pripnutý osobný alarm. Keby ťukol na červené tlačidlo, ľudia by sa k nemu zbehli ako k policajtovi, ktorý žiada o pomoc.

K holohlavému sa pridala nižší muž v obleku. Vyzeral unavený, ale taký výraz majú všetci lekári. „Doktorka Langová vás čaká,“ oznámil.

Na takú veľkolepú budovu bola ordinácia dosť prostá a hollá. Steny boli béžové, nie zelené, ale aj z tejto farby kričala nemocnica. Hnedý koberec s krátkym vlasom, lacná knižnica s prehnutými policami, ktoré zívali prázdnotou. Na červenej plstenej nástenke boli pohľadnice s poďakovaniami a nemocničné oznamy. Doktorka Langová sedela za veľkým stolom, na

ktorom ležal iba béžový fascikel a škatuľa s papierovými vreckovkami, inak nič.

Keď ho uvidela, vstala. Mala čosi po tridsiatke a na sebe zelené šaty bez rukávov. Nebola nalíčená a dlhé tmavé vlasy jej čiastočne zakrývali tvár. Možno je hanblivá, napadlo mu a položil si otázku, či jej plachosť neprekáža v kariére. Nemusela by, ostýchaví ľudia bývajú empatickejší, ľahšie sa s nimi rozpráva. A empatickému lekárovi sa človek ľahšie zdôverí, rozpráva s ním otvorenejšie. Podali si ruky a predstavili sa.

„Nech sa páči, posadte sa.“

„Ďakujem, doktorka Langová.“

„Prosím, bolo by mi milšie, keby ste ma oslovovali Clara.“

Muž patrila ku generácii, ktorá pri podávaní rúk stojí. Nechystal sa lekárku oslovovať krstným menom, nebolo by to správne. „Pokúsím sa,“ povedal, prv než sa usadil do kresla pred písacím stolom. Kreslo bolo mohutné a v ordinácii pôsobilo dosť zvláštne. Kreslo, v ktorom sedela lekárka, bolo také isté.

„Mrzí ma, že ste sa museli trepať až sem. Dala by som prednosť miestu, kam by ste to mali bližšie, ale sú tu pacienti, ktorých dnes musím vyšetriť. Nemohla som sa uvoľniť.“

„Nijaký problém. Cesta bola príjemná a moja šéfka je len rada, že som si na to konečne našiel čas.“

„Čakali ste dlho?“

„Dvadsať minút, ale prišiel som skôr.“

„Aj za túto miestnosť sa musím ospravedlniť,“ ukázala okolo seba. „Nie je moja, požičala som si ju iba nadnes. Vraj sa to tu chystajú renovovať, preto je takmer prázdna. Ostatných pacientov vyšetrím v oddelení, ale keďže nie ste hospitalizovaný, myslela som si, že bude lepšie, ak sa stretneme v pokojnejšom prostredí. Občas to tam býva dosť búrlivé.“

„Viem si predstaviť,“ prikývol.

„Na ďalšie sedenia si nájdeme niečo vhodnejšie. Dnes je to len o tom, aby sme sa navzájom spoznali.“

„V poriadku.“

Langová sa usmiala. „Ako som povedala, volám sa Clara, a hoci mám PhD., nie som doktorka medicíny. Som psychoterapeutka, špecializujem sa na terapiu posttraumatických stavov. Mám skúsenosti s kognitívno-behaviorálnou terapiou, so somatickým prežívaním, so senzomotorickou psychoterapiou a s EMDR, čo je metóda na liečbu nespracovaných zážitkov pomocou pohybov očí. Skrátka, ovládam všetky kľúčové disciplíny. Nepotrebujem, aby ste tej medicínskej hatlanine rozumeli, jedno však musíte vedieť.“

„A to?“

„Že viem, čo robím.“

Otvorila fascikel ležiaci na stole. Muž zbadal rukou písané poznámky a stránky naklepané na stroji, ktoré boli pospájané plastovými spinkami. Zazrel aj fotografie svojich zranení, najmä očnej jamky. Pri tej spomienke sa nevdojak mykol.

„Môžeme začať?“ opýtala sa doktorka Langová.

Pokrčil plecami.

Súcitne sa naňho usmiala. „Ako viete, o odbornú konzultáciu požiadal váš zamestnávateľ vzhľadom na vaše znepokojujúce správanie v práci...“

Skočil jej do reči. „Dobre, urobil som chybu, ale nazvať to znepokojujúcim správaním je podľa mňa prehnané.“

„Napriek tomu vaši nadriadení považovali za vhodné zaplatiť vopred za tri sedenia. Čo vám to hovorí?“

Neodpovedal. Doktorka Langová vytiahla z fascikla tenký dokument.

„Toto je dotazník sebahodnotenia, ktorý ste vyplnili,“ vysvetlila. „Chcem vám poďakovať za úprimnosť. Všetci nie sú takí otvorení.“ Poklopkala prstami po dotazníku. Nechty mala ostrihané nakrátko a nenalakované. „Dobrý začiatok.“

„Ak niečo robím, snažím sa to robiť dobre.“

„Tak sa do toho pustíme. Pochopila som, že stále trpíte bolesťami hlavy.“

Muž sa dotkol hrubej hrudkovitej jazvy okolo očnej jamky. „Áno, len neviem, či je to následok zranenia, alebo nespavosti.“

„Pravdepodobne jedného aj druhého, ale úraz hlavy sa nespavosťou zhoršuje.“ Nazrela do dokumentácie. „Tu sa píše, že odmietate užívať zopiclon.“

„Odmietam.“

„Prečo? Pacientom trpiacim nespavosťou sa predpisuje bežne.“

Muž neodpovedal.

„Dali ste sa na samoliečbu? Preto ste ho odmietli?“

„Čo myslíte tou samoliečbou?“

„Nadmerné množstvo alkoholu, utišujúce látky ako benzodiazepíny alebo barbituráty. Možno dokonca heroín. Taký vynachádzavý človek ako vy nemôže mať problém zabezpečiť si niečo, čo mu pomôže zaspáť.“

Muž sa usmial. „Nie, pani doktorka, samoliečbu nepraktizujem,“ odvetil.

„Tak prečo ste odmietli zopiclon?“

Niekoťo zaklopal na dvere a muž sa obzrel. Vošiel ten chlapík s vyholenou hlavou. V ruke držal podnos. „Nesiem vám čaj,“ oznámil.

Položil na stôl dva jednorazové poháre a papierový dávkovač na lieky, v ktorom bolo niekoľko kociek cukru, potom vyšiel z miestnosti a zatvoril za sebou dvere. Muž vzal pohár, napil sa a vystrúhal grimasu. Čaj bol vlažný. Doktorka Langoová naňho skúmavo hľadela ponad okraj svojho pohára. Ak si všimla, že čaj je vychladnutý, nechala si to pre seba.

„Čo sa deje, keď sa pokúšate spať?“ opýtala sa.

„Ležím s otvorenými očami až do rána.“

„Napriek tomu stále odmietate bežne predpisovaný liek.“

„Odmietam.“

„Takže vy vlastne zaspať nechcete, však?“

Odmlčal sa a po chvíli pokrútil hlavou.

„Pretože keď spíte, vidíte veci, ktoré by ste najradšej nevideli?“

Prikývol.

„Mávate nočné mory?“

Opäť prikývol.

„Čo vidíte?“

Neodpovedal. Ruky si položil na kolená a uprene sa na ne zahľadel.

„Čo vidíte, keď zatvoríte oči?“ zopakovala orážku doktorka Langová.

Pozrel na ňu. Oči sa mu leskli a zračil sa v nich strach.

„Vrany,“ zašepkal detektív seržant Washington Poe. „Keď zaspím, vidím vrany.“

2. kapitola —

„Vrany? Snívava sa vám o vranách?“ opýtala sa Langová.
Poe prikývol.

„Je to záležitosť z detstva alebo niečo novšie?“

„Novšie. Trvá to len niekoľko mesiacov.“

„Máte za sebou traumatizujúci zážitok, seržant. Prosím, mohla by som vás osloviť Washington? Seržant Poe sa mi zdá príliš formálne.“

„Pravdaže, nech sa páči.“

„Washington, máte za sebou nesmierne traumatizujúci zážitok. Prečítala som si zhrnutie prípadu a musím povedať, že za celú svoju kariéru som sa s ničím desivejším nestretla. Ľudia vám zomierali pred očami. Aj vy ste bezmála zomreli. Nočné mory môžu byť spôsob, ktorým sa myseľ snaží spracovať prežitie, a vrany sa oddávna spájajú so strachom. V niektorých kultúrach ľudia veria, že vrany sú čosi ako sprostredkovatelia medzi životom a smrťou.“

„Áno, to mi už povedali.“

„Niektorí terapeuti by vás možno odbili slovami, že nočné mory sú váš spôsob, ako sa vyrovnáť s tým, čím ste si prešli. A povedali by, že vrany symbolizujú časti prípadu, ktoré ste nemali pod kontrolou. Že zlé sny sú len podvedomý obranný mechanizmus.“

„Ak to hovoríte vy, pani doktorka...“

Langová sa usmiala. Mala pekný úsmev, rozžiaril jej tvár. „No na to, aby ste sa pokúšali o niečo ako freudovské vytesnenie, ste podľa mňa príliš pragmatický. Nemyslím si, že ste negatívnu emóciu presmerovali z pôvodného zdroja na niečo menej ohrozujúce a tá vytesnená myšlienka sa vám teraz v prenesenej forme objavuje v snoch.“ Položila ruku na spis. „Ak vás prenasledujú zlé sny o vranách, myslím si, že v tom, čo sa stalo, vrany zohrali významnú úlohu. A to doslova, nie v prenesenom význame.“

Chrbát mu zdrevenel, akoby ho zasiahol elektrický prúd.

„A zdá sa mi to zvláštne, Washington,“ pokračovala.

„Prečo?“

„Spis som si prečítala od začiatku do konca a o vranách v ňom nie je jediná zmienka, preto neverím, že ste videli niečo, čo by ich prilákalo. Viem, že vrany sa zlietajú na zdochliny, ale kým ste prišli k Búrkovému stromu, mŕtveho medzitým odviezli. A všetko ostatné sa odohralo v interiéri.“

Langová zdvihla spis.

„A keďže v protokole nie sú časové medzery, znamená to, že ak ste sa niekde stretli s vranami, muselo to byť ešte pred začiatkom tohto prípadu. Mám pravdu?“

Neodpovedal.

„Možno ste tým vranám v danom okamihu neprikladali význam,“ pokračovala. „Možno ste ich ani nezaregistrovali.“

„Tak prečo ich vídam v snoch?“

„Washington, podvedomie je nevyspytateľné. Môže robiť skoky, na aké naša vedomá myseľ nemá kapacitu. Informácie spracúva inak. Vy to tak nevidíte, ale práve teraz sú vrany vo vašej mysli katalyzátorom všetkého, čo nasledovalo.“

„Takže odteraz budem takýto? Vždy keď pôjdem spať, zobudím sa vydesený a s krikom?“

„Nie, vaša myseľ sa vylieči. Tá traumatizujúca spomienka ešte nie je správne uložená. Nespracovali ste ju, takže je ľah-

ko prístupná, hocikedy sa vynorí. Dá sa to napraviť, ale prvý krok musíme urobiť spoločne.“

„A ten spočíva v čom?“

„Musíme rozlíšiť vonkajšie hrozby, ktoré si vyžadujú konanie, od vnútorných, ktoré vyvolávajú paralyzujúci strach. Inými slovami povedané, naším cieľom je dosiahnuť, aby sa vám mohlo snívať o vranách a aby ste pri tom neprežívali nanovo, čo sa stalo.“

„Ako sa to dá dosiahnuť?“

„Začneme rozprávaním.“

„Som muž, mám vyše štyridsať rokov a som policajt. O svojich pocitoch nehovorím.“

„Lenže ja nechcem, aby ste hovorili o svojich pocitoch. To je to posledné, čo by som od vás chcela. Ide o vašu minulosť a o druh ťažkostí, ktoré prežívate. Na stresujúce spomienky sa zameriame potom.“

„Akým spôsobom?“

„K tomu sa dostaneme neskôr, ale nebude to nič, čo by vám bolo nepríjemné.“

Nepresvedčila ho a muselo to byť na ňom vidieť.

„Washington, dôverujete mi?“

„Odporúčali mi vás.“

„Na to som sa nepýtala.“

„Dôveru si treba zaslúžiť.“

„Prehovoril policajt. Prečo mi nedovolíte získať si ju?“

„Fakt so sebou musím niečo urobiť,“ uznal. „Takto to ďalej nepôjde.“

„Fajn,“ prikývla a vrátila sa k chronologickému zoznamu policajných úkonov, ktorý bol na začiatku spisu. „Tu sa píše, že prípad sa oficiálne začal vtedy, keď vás požiadali o konzultáciu v prípade vraždy pri Búrkovom strome,“ povedala. „No prečo mi neprezradíte, kedy sa to začalo naozaj? Prečo mi neporozprávate o vranách?“

Poovi vyschlo v ústach. Pozrel na prázdny pohár a rozmýšľal, či môže požiadať o ďalší čaj. „Pravda je, že s nejakými vranami som sa stretol,“ pripustil, „ale celá tá záležitosť sa začala niekoľko hodín pred tým, ako som tie čierne potvory uvidel. A hlavnú rolu v nej zohral iný obyvateľ britského vidieka.“

„Ktorý?“

„Doktorka Langová, čo viete o jazvecoch?“

3. kapitola —

Pred tromi mesiacmi

Poe sedel bez nálady nad svojím poludňajším drinkom, keď do hostinca U koruny vpochodoval dobre oblečený muž s kyticou kvetov v ruke a zrukol: „Zasrané jazvece!“ Poe chcel práve požiadať o ďalší krígel' piva a pridať k objednávke aj škótske vajce, aby si dal vládou propagovaný výdatný obed, no teraz by rád vedel, čo tie jazvece vyviedli.

Muž sa však usadil na opačnom konci mahagónového barového pultu a čosi si mrmlal popod nos. Hostinská, rázna žena okolo štyridsiatky, žmurkla na Poa a prešla na mužovu stranu baru. „Stephen, nechceš pre tie kvety trochu vody?“ opýtala sa a lakťami sa oprela o barovú dosku.

Namiesto odpovede znova zaznelo „Zasrané jazvece!“ no už nie s takým jedom.

„Čo máš proti nim?“

„Ide o moju mamu. Chcel som položiť na jej hrob kvety, no tie hnusoby ju vykopali.“

Poe okamžite zabudol na škótske vajce a natiahol krk, aby lepšie počul.

„Ako dlho je mŕtva? Pätnásť rokov?“ prehodila hostinská.

„Sedemnášť.“

„Správne. Bola som jej na pohrebe.“

„Pamätám sa. Mala ťa rada.“

„No nie až tak ako pohárik, však?“

„Občas si dala čierne pivo,“ pripustil Stephen.

„Čo je to za sprostosť s tými jazvecmi?“

Vtom Poovi zazvonil mobil. Zamračil sa. Stephen sa práve chystal vysvetliť, čo sa stalo, a to by nerád zmeškal. Chcel hovor odmietnuť, ale keď sa pozrel na displej, ruka mu zastala.

Volala mu Estelle Doylová.

„Boli ste sám, keď sa to stalo?“ opýtala sa doktorka Langová.

„Áno,“ prikývol. „Prečo? Je to dôležité?“

„Mohlo by byť. Vaša partnerka s vami nebola? Myslela som si, že spolu žijete.“

„Estelle je moja snúbenica.“

„Vážne?“

Poe prikývol, trochu pyšne, trochu rozpačito.

„V tom prípade je namieste gratulácia. To je novinka? V spise o tom nič nie je.“

„Zasnúbení sme už zopár mesiacov.“

„Zapíšem si to.“ Pozrela na prázdny stôl. „Dofrasa, zabudla som si vziať pero!“ Otvorila zásuvku a prehrabala sa v nej. „Verili by ste tomu? Lekárska ordinácia bez pera. Mohli by ste mi požičať svoje, Washington?“

Poe siahol do vrečka. „Aj ja som si ho zabudol,“ povedal.

„Policajt bez pera,“ utrúsila doktorka Langová so smiechom v očiach. „Nie je to nezvyčajné?“

„Som nezvyčajný policajt.“

Poklopkala prstom po spise. „O tom ma netreba presviedčať. Poznámku o tých zasnubách si urobím neskôr. Bolo to romantické? Kde ste ju požiadali o ruku?“

„Ja som ju o ruku nepožiadal. Ona požiadala mňa.“

„To je dosť... netradičné.“

„A to ešte nevíete všetko. Vylákala ma do pitevne a z prstových kostičiek zostavila vetu *Vezmeš si ma?*“

„Z prstových?“ zhĺkla doktorka Langová a v duchu rýchlo rtala. „Ale veď to je štyridsaťtri kostí!“

„Štyridsaťsedem. Zabudli ste na otáznik. A nechcete vedieť, ktor košť pouŹila ako bodku.“

„Myslím, Źe to viem.“

„Zabudol som, ako sa vol, ale nachádza sa na konci no-sovej dutiny.“

„Čuchov košť,“ odvetila Langová automaticky. „Kde ju vzala, prepnjna?“

„Bl som sa opýtať.“

„Súhlasili ste?“

„Milujem ju,“ povedal. „Nie sme spolu dlho, ale myslím si, Źe ju milujem roky, len som si to neuvedomil. Viete, Estelle dokŹe nahnať strach. Na oslavu sme si pripili pivom, ktor dala chladiť do boxu na mŕtvoly.“ Odmlčal sa, a keď si všímol doktorkin neveriaci výraz, dodal: „Ako ste povedali, bolo to netradičné.“

„Tak prečo ste v tej krčme sedeli sm? Kde bola vtedy vaša snúbenica?“

„V Spojených štátoch.“

„Pracovne? Viem, Źe medzi patológmi patŹí k svetovej špičke.“

„To je pravda, no dôvodom jej cesty do Ameriky nebola práca. Išla podporiť Tilly.“

Langová nazrela do spisu a prelistovala výpovede Bradshawovej, Flynnovej a niekoľko ďalších. Poe ich nečítal, nechcelo sa mu.

„To bude zrejm slečna Bradshawov, vsak? Mm tu jej výpoveď.“ Začala ju čítať. „Páni moji, to je teda poriadne dlh!“ Pozrela naňho. „Vaša kamarátka?“

„Moja najlepšia kamarátka. V New Yorku jej mali na akejsi honosnej slávnosti udeliť vznamn matematick cenu. Išlo o niečo, čo volj bozkvajce sa číslo.“

„Matematika je pre mňa španielska dedina.“

„Vraj ak máte pohromade kopu gúľ, každá z nich má iné bozkávajúce sa číslo. To číslo vyjadruje počet gúľ, ktorých sa tá guľa môže dotknúť. Napríklad na priamke by to bolo číslo dva. Každá guľa by mohla pobožkať len tú naľavo a tú napravo, ako keď sú biliardové gule zoradené pri mantineli. A dvojrozmerné je to šesť.“

„To sa mi nezdá príliš zložité.“

„Číslo pre dvadsiaty štvrtý rozmer je stodeväťdesiatšesťtisíc päťstošesťdesiat.“

„Tak to už znie komplikovanejšie.“

„Áno. A Tillina rovnica bola pre dvadsiaty ôsmy rozmer,“ ozrejmil Poe. „Bol som pri nej, keď ju písala. Trvalo jej to asi pol hodiny.“

„Takže je dobrá v matematike?“

„Nepreháňam, keď poviem, že možno jedna z najlepších.“

„Vy ste s nimi nechceli ísť?“

„Bol by som sa k nim pridal veľmi rád.“

„A prečo ste nešli?“

„Vypovedal som na súdnom procese týkajúcom sa vraždy. Nedalo sa z toho vyvliecť. Ani šéfka nemohla ísť.“

„Hlavná vyšetrovatelka Flynnová?“

„Áno. Bol to ten istý proces, nemohla sa uvoľniť. Tilly ešte nikdy nebola v zahraničí. Nikdy nesesedla v lietadle, a tak poprosila Estelle, či by mohla ísť s ňou.“

„Dobre, takže sedíte v krčme a Estelle vám zavolá. Čo sa stalo potom?“